

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

кафедра кінології факультету безпеки державного кордону

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 27 «ПІДГОТОВКА ІНСТРУКТОРА-МЕТОДИСТА ЗІ СЛУЖБОВОЇ КІНОЛОГІЇ
ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ»
ОПП «ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ КІНОЛОГІЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ»
(обов'язкова освітня компонента /для набору 2021 року)**

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність:	252 Безпека державного кордону
Кваліфікація:	бакалавр безпеки державного кордону
Професійна кваліфікація:	офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України
Форма навчання:	денна
Спеціалізація:	організація діяльності кінологічних підрозділів Державної прикордонної служби України

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Підготовка інструктора-методиста зі службової кінології для підрозділів прикордонного контролю» є обов'язковою освітньою компонентою за спеціальністю 252 «Безпека державного кордону» ОПП «Організація діяльності кінологічних підрозділів Державної прикордонної служби України». Вивчається у 3 семестрі на кафедрі кінології факультету безпеки державного кордону.

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у курсантів фахових компетентностей щодо підготовки кінологічних розрахунків у Кінологічному навчальному центрі Державної прикордонної служби України відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, а також організовувати та проводити спеціальну підготовку з кінологічними розрахунками у підрозділах охорони державного кордону.

Завдання навчальної дисципліни – набуття курсантами методичних навичок та практичного досвіду щодо підготовки кінологічних розрахунків з метою використання їх у службі прикордонних нарядів під час здійснення прикордонного контролю для огляду транспортних засобів і вантажів у заходах контролю першої та другої лінії з протидії незаконному обігу наркотичних засобів, прекурсорів, пошуку та виявлення вибухових речовин, зброї, боєприпасів, а також тютюнових виробів.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у курсантів наступних **програмних компетентностей**:

А) загальні компетентності:

- ЗК–2** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК–4** Здатність працювати автономно, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК–5** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК–10** Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК–14** Навики здійснення безпечної діяльності.

Б) фахові компетентності спеціальності:

- СК–3** Здатність формувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, підсистеми побудови охорони державного кордону, застосовувати способи дій сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювати їх ефективність.

В) фахові компетентності спеціалізації

- СКс-17** Здатність застосовувати сучасні знання психофізіологічних основ поведінки службових собак під час підготовки кінологічних розрахунків.
- СКс-18** Здатність застосовувати науково обґрунтовану систему підготовки кінологічних розрахунків до результативного використання в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону.
- СКс-19** Здатність застосовувати сучасні методи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками за спеціалізацію з дисциплін прикордонної кінології, розробляти навчально-методичну документацію.
- СКс-20** Здатність організувати підготовку кінологічних розрахунків у підрозділах охорони державного кордону з метою підтримання їх постійної готовності до дій.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення курсантами наступних програмних результатів навчання зі спеціальності, які передбачають здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових.

ПРНс-28 Розуміти теоретичні аспекти дресирування службових собак (понятійний апарат) з урахуванням психофізіологічних основ їх поведінки, аналізувати умови, що впливають на їх дресирування й використання.

Знання: називати методи та способи дресирування службових собак з урахуванням психофізіологічних основ їх поведінки для підрозділів прикордонного контролю.

Розуміння: пояснювати теоретичні аспекти дресирування службових собак з урахуванням психофізіологічних основ їх поведінки, аналізувати умови, що впливають на їх дресирування й використання.

Застосовування: застосовувати різні методи та способи в контексті підготовки кінологічних розрахунків.

Аналіз: аналізувати умови, що впливають на дресирування й використання службових собак.

Синтез: пояснювати теоретичні аспекти дресирування службових собак (понятійний апарат) з урахуванням психофізіологічних основ їх поведінки, аналізувати умови, що впливають на їх дресирування й використання.

Оцінювання: оцінювати ефективність підготовки кінологічних розрахунків для потреб підрозділів прикордонного контролю під час навчання в Кінологічному навчальному центрі Державної прикордонної служби України та органах (підрозділах) охорони державного кордону.

ПРНс-29 Створювати необхідні умови для формування навиків у службових собак з урахуванням їх індивідуальних особливостей та напряму підготовки.

Знання: називати необхідні умови для формування навиків у службових собак.

Розуміння: пояснювати формування навиків у службових собак з урахуванням їх індивідуальних особливостей та напряму підготовки.

Застосовування: застосовувати методику дресирування службових собак за напрямами їх використання в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону (відтворити на практиці методи, прийоми дресирування, методику вироблення умовних рефлексів тощо).

Аналіз: аналізувати швидкість формування навиків у службових собак під час підготовки кінологічних розрахунків.

Синтез: організувати та здійснювати підготовку кінологічних розрахунків в оперативно-службовій діяльності з урахуванням їх індивідуальних особливостей та напряму підготовки.

Оцінювання: оцінювати важливість теоретичної складової під час підготовки кінологічних розрахунків щодо дотримання умов для формування навиків у службових собак.

ПРНс-30 Пояснити науково обґрунтовану систему підготовки кінологічних розрахунків до результативного використання в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону за відповідною спеціалізацією.

Знання: перевіряти ступінь натренованості та підготовки кінологічних розрахунків за відповідною спеціалізацією до їх

використання в оперативно-службовій діяльності.

Розуміння: розуміти науково обґрунтовану систему підготовки кінологічних розрахунків до результативного використання в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону та особливості навчання кінологічного персоналу.

Застосування: застосовувати отримані знання під час виконання обов'язків на первинних посадах офіцера кінологічних підрозділів Кінологічного навчального центру Державної прикордонної служби України.

Аналіз: планувати та здійснювати індивідуальний підхід до підготовки кінологічних розрахунків за їх спеціалізацією.

Синтез: поєднувати отримані знання та набуті навички з метою організації ефективної діяльності кінологічних підрозділів органів охорони державного кордону у межах, необхідних для виконання посадових обов'язків за посадою.

Оцінювання: оцінювати ефективність форм, методів та засобів підготовки кінологічних розрахунків до результативного використання в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону за відповідною спеціалізацією.

ПРНс-32 Розуміти зміст, послідовність, порядок та вимоги до підготовки кінологічних розрахунків, слідувати стандартам в кінології розроблені агентством «FRONTEX» спільно з країнами Європейського Союзу.

Знання: установлювати зв'язок між стандартами у кінології розроблені агентством «FRONTEX» та державним стандартом підготовки спеціальних собак в Державній прикордонній службі України.

Розуміння: пояснювати сутність стандартів у кінології розроблені агентством «FRONTEX» спільно з країнами Європейського Союзу.

Застосування: застосовувати стандарти у кінології розроблені агентством «FRONTEX» спільно з країнами Європейського Союзу під час підготовки кінологічних розрахунків для підрозділів прикордонного контролю.

Аналіз: порівнювати вимоги до підготовки кінологічних розрахунків за стандартами у кінології розроблені агентством «FRONTEX» спільно з країнами Європейського Союзу та державним стандартом підготовки спеціальних собак в Державній прикордонній службі України.

Синтез: поєднувати під час підготовки кінологічних розрахунків державний стандарт підготовки спеціальних собак в Державній прикордонній службі України та стандарти у кінології розроблені агентством «FRONTEX» спільно з країнами Європейського Союзу.

Оцінювання: оцінювати порядок та вимоги до підготовки кінологічних розрахунків.

ПРНс-33 Дотримуватися методики організації та проведення занять з дисциплін прикордонної кінології, розробляти комплекс навчально-методичних матеріалів.

Знання: називати основні методи організації та проведення занять з дисциплін прикордонної кінології щодо підготовки кінологічних розрахунків для потреб підрозділів прикордонного контролю.

Розуміння: пояснювати методику підготовки керівника заняття до тренування кінологічних розрахунків (проведення занять у Кінологічному навчальному центрі) для спеціальної (розшукової) служби.

Застосування: застосовувати визначену методику підготовку кінологічних розрахунків для потреб підрозділів прикордонного

контролю у повсякденній діяльності офіцера кінологічних підрозділів.

Аналіз: порівнювати ефективність різних методик підготовки кінологічних розрахунків.

Синтез: узагальнювати отримані знання та практичні навички з метою організації ефективної діяльності кінологічних підрозділів у межах, необхідних для виконання посадових обов'язків за посадою.

Оцінювання: оцінювати ефективність проведення занять з дисциплін прикордонної кінології щодо підготовки кінологічних розрахунків для потреб підрозділів прикордонного контролю.

ВИКЛАДАЧІ: начальник кафедри кінології Анатолій АФАНАСЬЄВ, e-mail: anatoliyk9@ukr.net
професор кафедри кінології Дмитро СОФІЯН, e-mail: dima_sofiyan@ukr.net

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. «Основи службової кінології», «Основи зоопсихології, етології та вищої нервової діяльності», «Методика підготовки кінологічних розрахунків».

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Спеціалізований клас (2/303), мультимедійний проектор, комп'ютер (ноутбук), екран, дошка та набір фломастерів, виставка літератури, PowerPoint-презентація, інтерактивний довідник «Кінологічне забезпечення оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України», навчально-матеріальна база відділу забезпечення навчального процесу.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин															Форми підсумкового контролю										
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота					Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік					
					лекції	практичні заняття	групові заняття	групові вправи	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	структурно-логічна схема					розрахункове завдання	курсова робота	контрольна робота	-----	
2	3	8	240	90	2	82										6	40			40					110		+	
Усього за дисципліну		8	240	90	2	82										6	40			40					110		+	

Основні методи навчання: МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН 1.5; МН 2.2; МН 2.3; МН 3.1; МН 3.2; МН 3.3.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Програмні компетентності	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-2	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3
ЗК-4	Здатність працювати автономно, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3
ЗК-5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3
ЗК-10	Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу.	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3
ЗК-14	Навики здійснення безпечної діяльності	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3
Фахові компетентності спеціальності		
СК-3	Здатність формувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, підсистеми побудови охорони державного кордону, застосовувати способи дій сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювати їх ефективність.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
Фахові компетентності спеціалізації		
СКс-17	Здатність застосовувати сучасні знання психофізіологічних основ поведінки службових собак під час підготовки кінологічних розрахунків.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
СКс-18	Здатність застосовувати науково обґрунтовану систему підготовки кінологічних розрахунків до результативного використання в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
СКс-19	Здатність застосовувати сучасні методи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками за спеціалізацію з дисциплін прикордонної кінології, розробляти навчально-методичну документацію.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
СКс-20	Здатність організувати підготовку кінологічних розрахунків у підрозділах охорони державного кордону з метою підтримання їх постійної готовності до дій.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРНс-28	Розуміти теоретичні аспекти дресирування службових собак (понятійний апарат) з урахуванням психофізіологічних основ їх поведінки, аналізувати умови, що впливають на їх дресирування й використання.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН 1.5; МН 2.2; МН 2.3; МН 3.1; МН 3.2; МН 3.3.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
ПРНс-29	Створювати необхідні умови для формування навиків у службових собак з урахуванням їх індивідуальних особливостей та напряму підготовки.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН 1.5; МН 2.2; МН 2.3; МН 3.1; МН 3.2; МН 3.3.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
ПРНс-30	Пояснити науково обґрунтовану систему підготовки кінологічних розрахунків до результативного використання в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону за відповідною спеціалізацією.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН 1.5; МН 2.2; МН 2.3; МН 3.1; МН 3.2; МН 3.3.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
ПРНс-32	Розуміти зміст, послідовність, порядок та вимоги до підготовки кінологічних розрахунків, слідувати стандартам в кінології розроблені агентством «FRONTEX» спільно з країнами Європейського Союзу.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН 1.5; МН 2.2; МН 2.3; МН 3.1; МН 3.2; МН 3.3.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.
ПРНс-33	Дотримуватися методики організації та проведення занять з дисциплін прикордонної кінології, розробляти комплекс навчально-методичних матеріалів.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН 1.5; МН 2.2; МН 2.3; МН 3.1; МН 3.2; МН 3.3.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номер заняття і кількість годин										Місяці	Номера тем, занять та кількість годин	Кількість годин			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10						
1	Загальні положення спеціального курсу підготовки кінологічних розрахунків за спеціалізацією	2	Л2															
2	Організація та порядок підготовки кінологічних розрахунків для використання їх у службі прикордонних нарядів під час здійснення прикордонного контролю	36	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6								1/1Л(2); 2/1Пз(6); 2/2Пз(6); 2/3Пз(6); 2/4Пз(6); 2/5Пз(6); 2/6Пз(6); 3/1Пз(4); 3/2Пз(6); 3/3Пз(6); 3/4Пз(6); 3/5Пз(6); 3/6Пз(6); 3/7Пз(6); 3/8Пз(6); Е(6)	
3	Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, прекурсорів, їх аналогів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів	46	Пз4	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6							
Екзамен		6	Е6														6	
Всього		90															Всього	90

Умовні скорочення:

Лекція

– Л

Заняття, що обов'язкове для оцінювання

– 2/2Пз(6)

Практичне заняття

– Пз

Екзамен

– Е

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
2 курс					
3 семестр					
1			22	Загальні положення спеціального курсу підготовки кінологічних розрахунків за спеціалізацією	
	1	лекція	2	Загальні положення спеціального курсу підготовки кінологічних розрахунків за спеціалізацією <u>Навчальні питання:</u> 1. Стандарт підготовки кінологічних розрахунків за спеціалізацією для використання їх у службі прикордонних нарядів прикордонний контроль. 2. Періоди дресирування службових собак в системі підготовки кінологічних розрахунків за спеціалізацією. 3. Структурно-логічна схема введення ускладнень під час підготовки кінологічних розрахунків за спеціалізацією.	[1.1.-1.13], [2.1.], [2.2.], [3.1.-3.5.]
		самостійна робота	20	<u>Навчальні питання:</u> 1. Індивідуальний підхід при підготовці кінологічних розрахунків. 2. Організація та проведення експертизи службових собак щодо їх підготовки у спеціальному курсі дресирування. 3. Державний стандарт професійно-технічної освіти за професією кінолог. 4. Стандарти в кінології які розроблені агентством «ФРОНТЕКС» спільно з країнами ЄС та державами Шенгенської угоди щодо підготовки спеціальних собак.	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]

1	2	3	4	5	6
2			96	Організація та порядок підготовки кінологічних розрахунків для використання їх у службі прикордонних нарядів під час здійснення прикордонного контролю	
	1	Практичне заняття ВЗНП Пр	6	Підготовчі вправи під час підготовки кінологічних розрахунків до пошуку й виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів <u>Навчальні питання:</u> 1. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків слухняності. 2. Відпрацювання підготовчих вправ курсантами із службовими собаками по прийомах з навиків спеціального дресирування: - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування рухомого предмету за перешкодою яка проглядається; - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування нерухомого предмету за перешкодою яка проглядається; - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобуття собакою предмета (зразка) з запахом, частково прихованого дресирувальником або помічником між валізами (ящиками) або під ними". 3. Формування сигнальної поведінки (позначення) у службових собак під час виявлення зразка із запахом наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів.	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]
	2	Практичне заняття ВЗНП Пр	6	Порядок формування навичу у підготовці кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі або багажі <u>Навчальні питання:</u>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]

1	2	3	4	5	6
				<p>1. Відпрацювання вправ із навиків слухняності, які забезпечують підготовку кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі або багажі.</p> <p>3. Система вправ і поєднань під час підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі або багажі.</p> <p>4. Формування пошукового алгоритму в системі підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі або багажі.</p>	
	3	<p>Практичне заняття ВЗНП Пр</p>	6	<p>Порядок формування навичку у підготовці кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на тілі людини в її одязі та під ним</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Відпрацювання вправ із навиків слухняності, які забезпечують підготовку кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на тілі людини в її одязі та під ним.</p> <p>2. Система вправ і поєднань під час підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на тілі людини в її одязі та під ним.</p> <p>3. Формування пошукового алгоритму в системі підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на тілі людини в її одязі та під ним.</p>	<p>[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]</p>

1	2	3	4	5	6
	4	Практичне заняття ВЗНП Пр, Ппр	6	<p align="center">Порядок формування навичку у підготовці кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду автомобільних транспортних засобів</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Відпрацювання вправ із навичок слухняності, які забезпечують підготовку кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду автомобільних транспортних засобів.</p> <p>2. Система вправ і поєднань під час підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду автомобільних транспортних засобів.</p> <p>3. Формування пошукового алгоритму в системі підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду автомобільних транспортних засобів.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]
	5	Практичне заняття ВЗНП Пр, Ппр	6	<p align="center">Порядок формування навичку у підготовці кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду залізничних транспортних засобів</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Відпрацювання вправ із навичок слухняності, які забезпечують підготовку кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду залізничних транспортних засобів.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]

1	2	3	4	5	6
				<p>2. Система вправ і поєднань під час підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду залізничних транспортних засобів.</p> <p>3. Формування пошукового алгоритму в системі підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду залізничних транспортних засобів.</p>	
	6	<p>Практичне заняття ВЗНП Пр, Ппр</p>	6	<p>Порядок формування навик у підготовці кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду будівлі або споруди</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Відпрацювання вправ із навиків слухняності, які забезпечують підготовку кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду будівлі або споруди.</p> <p>2. Система вправ і поєднань під час підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду будівлі або споруди.</p> <p>3. Формування пошукового алгоритму в системі підготовки кінологічних розрахунків до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів під час огляду будівлі або споруди.</p>	<p>[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]</p>
		індивідуальне завдання (структурно-логічна схема)	20	Складання структурно-логічної схеми та плану індивідуальних занять в системі підготовки спеціальних собак	

1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	40	<p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Порядок відпрацювання навиків слухняності.</p> <p>2. Порядок відпрацювання кінологічними розрахунками навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі, багажі на тілі людини у її одязі та під одягом</p> <p>3. Порядок відпрацювання кінологічними розрахунками навичку пошуку та виявлення пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів в автомобільних транспортних засобах, а також у залізничному пасажирському та вантажному транспорті.</p> <p>4. Порядок відпрацювання кінологічними розрахунками навичку пошуку та виявлення пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у будівлі або споруди.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]
3			116	<p align="center">Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, прекурсорів, їх аналогів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів</p>	
	1	Практичне заняття ВЗНП Пр	4	<p align="center">Відпрацювання кінологічними розрахунками вправ, щодо одорологічної ідентифікації наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Система вправ і поєднань під час підготовки кінологічних розрахунків до диференціювання наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів.</p> <p>2. Формування пошукового алгоритму в системі підготовки кінологічних розрахунків до диференціювання наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів.</p> <p>3. Порядок надання сигнального значення цільовому запаху шуканої речовини.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]

1	2	3	4	5	6
	2	Практичне заняття ВЗНП Пр	6	<p>Відпрацювання кінологічними розрахунками навичку щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі або багажі</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Стадії формування навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі або багажі.</p> <p>2. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі або багажі на різних ділянках місцевості.</p> <p>3. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі або багажі у будівлі або споруді.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]
	3	Практичне заняття ВЗНП Пр	6	<p>Відпрацювання кінологічними розрахунками навичку щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на тілі людини в її одязі та під ним</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Стадії формування навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на тілі людини в її одязі та під ним.</p> <p>2. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на тілі людини в її одязі та під ним на різних ділянках місцевості.</p> <p>3. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на тілі людини в її одязі та під ним у будівлі або споруді.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]

1	2	3	4	5	6
				4. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на тілі людини в її одязі та під ним під час огляду пасажирського автомобільного транспорту.	
	4	Практичне заняття ВЗНП Пр, Ппр	6	<p>Відпрацювання кінологічними розрахунками навичку щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у легкових транспортних засобах</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Стадії формування навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у легкових транспортних засобах.</p> <p>2. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у легкових транспортних засобах із застосуванням різних відволікаючих подразників.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]
	5	Практичне заняття ВЗНП Пр, Ппр	6	<p>Відпрацювання кінологічними розрахунками навичку щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів в автобусах</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Стадії формування навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів в автобусах.</p> <p>2. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів в автобусах із застосуванням різних відволікаючих (харчових і не харчових) подразників.</p> <p>3. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів в автобусах у них пасажирів.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]

1	2	3	4	5	6
	6	Практичне заняття ВЗНП Пр, Ппр	6	<p>Відпрацювання кінологічними розрахунками навичку щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажних транспортних засобах</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Стадії формування навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажних транспортних засобах.</p> <p>2. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажних транспортних засобах із застосуванням різних відволікаючих подразників.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]
	7	Практичне заняття ВЗНП Пр, Ппр	6	<p>Відпрацювання кінологічними розрахунками навичку щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у залізничних транспортних засобах</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Стадії формування навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у залізничних транспортних засобах.</p> <p>2. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у залізничних транспортних засобах із застосуванням різних відволікаючих (харчових і не харчових) подразників.</p> <p>3. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових у залізничних транспортних засобах у присутності у них пасажирів.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]

1	2	3	4	5	6
	8	Практичне заняття ВЗНП Пр, Ппр	6	<p>Відпрацювання кінологічними розрахунками навичку щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у будівлі або споруді</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Стадії формування навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у будівлі або споруді.</p> <p>2. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у будівлі або споруді із застосуванням різних відволікаючих (харчових і не харчових) подразників.</p> <p>3. Відпрацювання навичку пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових у будівлі або споруді у присутності у них людей.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]
		індивідуальне завдання	20	Складання структурно-логічної схеми та плану індивідуальних занять в системі підготовки спеціальних собак	
		самостійна робота	50	<p><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Призначення, завдання та порядок проходження фаз диференціювання.</p> <p>2. Привчання службових собак до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у повітряних суднах.</p> <p>3. Привчання службових собак до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на стрічкових конвеєрах в авіаційних пунктах пропуску.</p> <p>4. Привчання службових собак до пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів на морських (річкових) суднах</p> <p>5. Вивчення досвіду підготовки спеціальних собак зарубіжних країн.</p>	[1.13], [2.1.], [2.2.], [3.2.], [3.5.]

1	2	3	4	5	6
Екзамен			6		
Разом за 3 семестр			240		
Разом за 2 курс			240		
Усього за дисципліну			240		

Умовні скорочення:

ВЗНП – відділ забезпечення навчального процесу

Пр – племінний розплідник

Ппр – пункт пропуску «Поділля»

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 3 квітня 2003 року № 661-IV. – Зі змінами;
- 1.2. Про прикордонний контроль: Закон України від 5 листопада 2009 року № 1710 -VI. – Зі змінами.
- 1.3. Про затвердження Порядку використання наркотичних засобів і психотропних речовин під час дресирування службових собак для розшуку таких засобів і речовин: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 року № 831.
- 1.4. Про затвердження Порядку виготовлення, упакування зразків (контрольних, навчальних), перепакування навчальних зразків, установлення ідентичності наркотичних засобів і психотропних речовин та навчальних зразків в органів Державної прикордонної служби України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25 травня 2015 року № 604.
- 1.5. Про затвердження Положення про відділ прикордонної служби Державної прикордонної служби України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15 квітня 2016 року № 311, зареєстровано в Міністерстві юстиції України за № 719/28849.
- 1.6. Про затвердження Інструкції з організації кінологічного забезпечення в Державній прикордонній службі України. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 березня 2018 року № 234.
- 1.7. Про затвердження Інструкції про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 21.10.03 № 200, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.10.03 за № 963/8284.
- 1.8. Про затвердження типових посадових інструкцій особового складу структурних кінологічних підрозділів Державної прикордонної служби України: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 05.11.18 року № 100.
- 1.9. Про затвердження та введення в дію Програми спеціальної підготовки інструкторів і закріпленнями за ними службових собак в органах охорони державного кордону: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 27.05.04 року № 425.
- 1.10. Про затвердження Інструкції про порядок використання вибухових речовин і зразків, інженерних та інших боєприпасів під час підготовки і застосування службових собак в органах і підрозділах Державної прикордонної служби України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06 вересня 2016 року № 898 дск, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06 жовтня 2016 року за № 1333/29463.
- 1.11. Про затвердження Інструкції з проведення аналізу ризиків у Державній прикордонній службі України: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 11 грудня 2017 року № 1007.
- 1.12. Про затвердження Інструкції про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19 жовтня 2015 року № 1261.
- 1.13. Державний стандарт професійно-технічної освіти (освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника Кінологічного навчального центру Державної прикордонної служби України).

2. Базова

- 2.1. Основи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку вибухових речовин, зброї, боєприпасів : навчально-методичний посібник / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2014. – 162 с.;

2.2. Основи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку наркотичних засобів і психотропних речовин: навчально-методичний посібник / М. В. Вдовенко, А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2016. – 128 с.

3. Допоміжна

3.1. Основні напрями діяльності та подальшого розвитку Державної прикордонної служби України на рік.

3.2. Підготовка інспекторів-кінологів зі службовими собаками: навчально-методичний посібник / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький. – 152 с.

3.3. Використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками в охороні державного кордону : альбом схем / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014 – 62 с.

3.4. Стандарти в кінології розроблені агентством «Фронтекс» спільно з країнами Європейського Союзу.

3.5. Інформаційно-довідковий матеріал щодо прикладів позитивних дій інспекторів-кінологів зі службовими собаками; аналітична довідка про окремі аспекти обстановки на державному кордоні; огляд результатів підготовки кінологів і службових собак та їх використання в охороні державного кордону : Адмін. Держ. прикордон. служби України;

Х. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

1. Офіційний сайт Державної прикордонної служби України: <https://dpsu.gov.ua>

2. Модульне середовище навчання: <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=10>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozh-otsinka-2020-12.01..pdf> Форма та зміст критеріїв оцінювання результатів поточного контролю визначаються у відповідних методичних розробках занять, які підлягають обов'язковому оцінюванню, а форма та критерії оцінювання результатів підсумкового контролю – у методичних матеріалах для проведення екзамену.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Загальну оцінку за аудиторну, самостійну (індивідуальну) роботу необхідно вираховувати як середньоарифметичну з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), отриманих протягом періоду вивчення дисципліни на їх кількість. Для розрахунку, кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох. Індивідуальні завдання оцінюються як «зараховано» або «не зараховано».

Середньоарифметична оцінка з поточних оцінок складається з оцінок за аудиторну, самостійну (індивідуальну) роботу та проставляється окремою графою в журналі обліку навчальних занять навчальної групи з округленням до 0,01 після останнього заняття з дисципліни. До оцінок за аудиторну роботу відносяться оцінки за заняття, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання та оцінки, одержані на інших заняттях. Індивідуальна робота оцінюється за національною шкалою. Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється з середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок та оцінки одержаної на семестровому контролі.

Загальна оцінка семестрового контролю є сумою від середньоарифметичної суми загальних балів, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8 та оцінки за диференційований залік помноженої на 0,2. Курсант допускається до диференційованого заліку, якщо він виконав всі види завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Курсант, який отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відзвітував за індивідуальну роботу, не допускається до семестрового контролю. У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і у відомості обліку успішності екзаменатор проставляє – «не допущений», а в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС.

Якщо курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю з об'єктивних причин (хвороба, відрядження тощо, і це підтверджено документально), рішенням начальника кафедри надається індивідуальна консультація та визначаються терміни можливості ліквідувати заборгованість.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- демократичні відносини між представниками академічної спільноти;

об'єктивне оцінювання знань та вмінь здобувачів освіти;
дотримання вимог наукової сумлінності в усіх видах наукової та освітньої діяльності;
виключення із практики академічної діяльності проявів хабарництва за отримання будь-яких переваг у освітній або дослідницькій діяльності;

відповідальність за порушення академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;

дотримання загальноприйнятих етичних норм;

використання в освітній або науковій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та сумлінне посилання на них;

унікнення фальсифікування або фабрикування інформації, наукових результатів з їх наступним використанням у роботі;

відповідальність за порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Методи навчання, які сприяють досягненню програмних результатів навчання та методи контролю досягнень програмних результатів навчання

Шифр	Метод навчання
1. Традиційні методи навчання	
МН.1.1	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)
МН.1.2	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)
МН.1.3	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)
МН.1.4	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)
МН.1.5	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)
2. Активні методи навчання	
МН.2.1	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)
МН.2.2	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)
МН.2.3	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)
3. Інтерактивні методи навчання	
МН.3.1	Інтерактивні методи в малих групах
МН.3.2	Інтерактивні методи в великих групах
МН.3.3	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
МК 1.5	Виконання нормативу
МК 1.6	Виконання вправи
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
МК 2.9	Виконання нормативу
МК 2.10	Виконання вправи
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
МК 3.4	Виконання нормативу
МК 3.5	Виконання вправи
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний
МК 4.5	Практичний